

Basupplägg

Detta upplägg tar ca 4-5 pass i anspråk utöver själva föreställningen. En genomgång av centrala begrepp och en tidslinje ger ungdomarna en förförståelse. Den historiska faktatexten (lättläst) bearbetas genom tvärgrupper och ungdomarna ges möjlighet att ställa frågor direkt till Helena efter föreställningen. En djupare förståelse ges genom övningar där Deklarationen om de mänskliga rättigheterna används som verktyg att belysa övergreppen under Holodomor. Kunskapskontrollen utgörs av ett personligt brev där ungdomarna går in i någon av gestalterna i berättelsen och skriver ett brev hem.

Pass 1 - Genomgång

Genomgång av centrala begrepp av pedagog. Ryska revolutionen, kommunism, Lenin, Stalin, Sovjetunionen, kollektivering, ... etc. Tidslinje.

Läxa/hemuppgift: Faktatexten (lättläst) är uppdelad i fem avsnitt. Gruppen delas i fem där alla i en grupp ansvarar för ett avsnitt ur texten (ca 1,5 A4-sida). Beroende på ungdomarnas förmåga och nivå kan de uppmanas att läsa hela texten men svara särskilt för en del.

Pass 2 - Tvärgrupper

Ungdomarna sitter först i grupper där alla läst samma avsnitt. Gruppen går igenom och lyfter tillsammans bärande innehåll. Alla skriver ned viktiga punkter. Om det behövs ytterligare styrning kan de ha givits frågor på sina respektive textavsnitt.

Tvärgruppsredovisning. Omgruppering så att de nya grupperna innehåller personer som läst alla avsnitten. I grupperna redovisar ungdomarna för varandra (bärande innehåll och punkter) med målet att alla ska ha tagit till sig hela texten.

Passet avslutas med en summering i helgrupp där pedagog lyfter helheten och kopplar till genomgångarna vid pass 1.

Pass 3 - Föreställningen

Berättarteater. Gruppen/grupperna ges möjlighet att se berättarteatern Stalins skitiga näsduk.

Att tänka på är om det finns möjlighet att föreställningen ges på en lokal utanför skolan. Skolungdomar agerar ofta annorlunda på "bortaplan" jmf "hemmaplan" och många uppskattar att ibland byta pedagogisk miljö. Texten passar kyrkorummet utmärkt för detta avseende då det inger respekt, lugn samt passar bra i monologens anslag och innehåll.

Direkt efter föreställningen ges möjlighet för ungdomarna att ställa frågor till Helena. I grupp på närmare 100 ungdomar kanske inte så många ställer frågor därför annonseras här att de också kommer att kunna ställa frågor via e-post och webb till Helena senare.

Pass 4 – Mänskliga rättigheter

Ungdomarna reflekterar över upplevelserna från föreställningen genom att var och en bestämmer sig för en replik, stillbild eller detalj de minns från föreställningen. Detta delas sedan med den som sitter bredvid för att till sist lyftas med några exempel i helgrupp.

Alla påminns om möjligheten att fråga och/eller kommunicera med Helena via e-post och webb.

Beroende av hur mycket gruppen kan och vet om Deklarationen om de mänskliga rättigheterna går pedagog igenom dem (viktigt t ex att lyfta att de fastställdes efter Holodomor) .

Ungdomarna arbetar parvis med att utifrån Deklarationen om de mänskliga rättigheterna lista exempel från berättarteatern då dessa bryts. Här kan utdrag från manus delas ut som stöd.

I helgrupp fångar pedagog upp exempel och leder en sammanfattande diskussion.

Läxa/hemuppgift: Att välja någon av karaktärerna ur berättarteatern och skriva ett fiktivt brev hem från den personen. Alternativt brev till framtiden eller från ungdom till karaktären. Karaktärer ur Stalins skitiga näsduk; Alexandra, Alexander, pappa Jevdokim, mamma Ifigenia, grannen Luchek, storebror Andrej, ledaren för soldaterna i kyrkan,

Pass 5 – Avslutande reflektion

I små grupper om 4-5 personer läser ungdomarna upp sina hemuppgifter för varandra. De motiverar varför de valt just den karaktären och förklarar hur de tänkt när de skrev brevet.

Pedagog summerar genom att lyfta bärande reflektioner som kommit upp under de olika passen och kopplar till de inledande genomgångarna och mänskliga rättigheter.

Ungdomarnas brev kan också läsas in som ljudfiler och spelas upp för gruppen och/eller läggas på en webbplast etc. De flesta ungdomar har mobiltelefoner med den funktionen och kan skicka ljudfilen via usb eller bluetooth till en dator. På detta sätt dokumenteras också ungdomarnas upplevelser, kunskaper och tankar om projektet. Denna dokumentation kan användas som redovisning för andra på skolan och/eller föräldrar. Att ta del av dokumentationen ger möjlighet till en djupinläring för deltagande ungdomar.